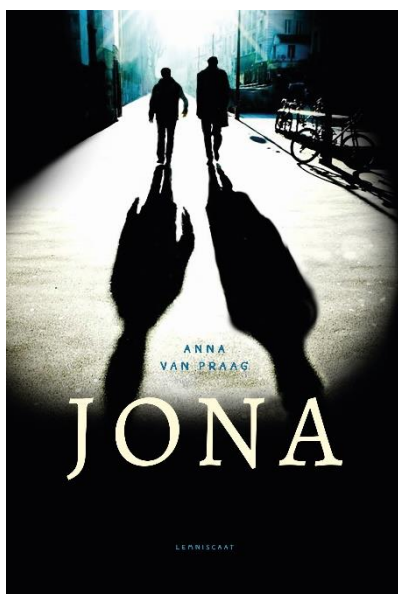

Lessuggesties

ISBN: 9789047715184

Prijs: € 15,99

Jona

Anna van Praag

Vakken en/of lesonderdelen: taal, (bouw)kunst, schrijven, muziek, geschiedenis, biologie

Over het boek

Jona woont met zijn vader en grootmoeder in een Amsterdams hofje. Ze leiden een rustig en teruggetrokken leven, met als terugkerend patroon hun joodse rituelen.

Maar als Jona voor zijn profielwerkstuk gekoppeld wordt aan de flapuit Elin en de eigengereide Lucas, komt zijn leven op zijn kop te staan. Het onderwerp van dit profielwerkstuk is namelijk Jona's grootmoeder. Ze heeft beginnende alzheimer en praat steeds over haar geliefde Simon – terwijl Jona nog nooit van een Simon heeft gehoord. Is Simon een bestaand persoon, een echte herinnering of een waandenkbeeld dat door haar dementie wordt veroorzaakt?

Jona's vader is niet blij met alle aandacht voor zijn zwakke, oude schoonmoeder en maakt zich zorgen over haar gezondheid. Of zit er meer achter?

De spanningen lopen steeds hoger op...

Over de auteur

Anna van Praag schrijft jeugdboeken, blogs, columns en artikelen voor kranten en tijdschriften. Ze publiceerde al meerdere kinder- en jeugdboeken en maakte naam met haar detectiveserie over Isabel Snoek en haar jeugdroman *Nooit meer lief*. Bij Lemniscaat verschenen van haar hand *Kom hier*, *Rosa*, *Een heel bijzonder meisje*, *Noorderlicht* en een herziene uitgave van *Het heksenhotel*.

Meer info op: www.lemniscaat.nl

Thema's: Jodendom, dementie, school, vriendschap, geheimen, onderzoeken, familie, werking hersenen

Lessuggesties

Doelgroep:	<i>Jona</i> is geschikt voor jongeren vanaf 15 jaar. Onderstaande opdrachten zijn bedoeld voor leerlingen vanaf klas 3 van het voortgezet onderwijs
Tijdsinvestering:	Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van een half lesuur tot meerdere uren.
Uitvoering:	Klassikale of individuele start, vervolginvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk.

Inleiding

Start uw inleiding met een gesprek over het eindexamenjaar. Wat staat de leerlingen dan te wachten? Richt hen op het centraal eindexamen, opdrachten en toetsen/proefwerken die meetellen voor het schoolexamen en het profielwerkstuk. Wat is dat profielwerkstuk? Weten uw leerlingen hier al iets van? Laat het hen eventueel aan elkaar vertellen. Waar moet een onderwerp van het profielwerkstuk aan voldoen? Het moet interessant zijn, men moet er tenslotte veel tijd aan besteden. Er moet een onderzoeksthema zijn. Welke onderwerpen lenen zich ervoor? Zijn er leerlingen die al een idee hebben over wat ze zouden willen onderzoeken?

Maak vervolgens de overstap naar *Jona*.

Vertel dat de hoofdpersoon van het boek ook een profielwerkstuk moet maken en zich daarvoor laat inspireren door zijn dementerende grootmoeder. Dementie heeft te maken met de werking van de hersenen. Hoe werken die hersenen precies? En waarom gaan ze soms haperen als mensen ouder worden?

Dat speelt een grote rol in het boek. Dat én een geheim dat ineens aan het licht lijkt te komen.

Geef vervolgens het boek aan uw leerlingen.

Uitvoering

Maak een keuze uit de onderstaande lessuggesties en leid deze in bij de leerlingen.

De moeilijkheidsgraad van de mogelijkheden wordt aangeduid met de volgende symbolen:

eenvoudig

gemiddeld

moeilijk

Boekmenu

In de bijlagen vind je een boekmenu met verschillende opdrachten. Kies één van de opdrachten bij *Jona* en voer hem uit.

Tip

Overleg eventueel eerst met je docent voordat je aan het werk gaat.

Jodendom

Het Joodse geloof speelt een grote rol in het leven van Jona, zijn vader en zijn oma. Het jodendom - religie, cultuur en leefwijze - is een van de oudste godsdiensten ter wereld. Joodse mensen wonen overal in de wereld.

Opdracht

Verzamel gegevens over het jodendom en maak een PowerPoint of Prezi met de feiten die je hebt gevonden.

Zoek vooral ook naar:

- Hoe oud is het Joodse geloof?
- Waar ontstond het?
- Wat houdt het Joodse geloof in?
- Hoe komt het dat Joodse gelovigen over de hele wereld leven?
- Joodse cultuur
- Joodse feesten
- Geschiedenisfeiten
- De Holocaust
- Bekende Joodse personen

Alzheimer

De oma van Jona lijdt aan Alzheimer. Wat is dit? En is het hebben van Alzheimer hetzelfde als lijden aan dementie?

Opdracht

Ga op zoek naar feitjes over Alzheimer en dementie in het algemeen en maak een quiz over dit verschijnsel. Doe dit bijvoorbeeld met quizmakers die je op internet kunt vinden of met een zelfgemaakt memory-spel.

Speel het spel en achterhaal hoeveel je klasgenoten weten over Alzheimer en dementie.

Verstrippen

In zijn hoofd verstript Lucas de les die hij meemaakt. Hij bedenkt er ook tekstballonnetjes bij. Lucas kan dan ook goed tekenen, hij is een beeldend denker.

Opdracht

In de bijlagen vind je een werkblad met enkele stripvakjes. Kies een les uit van op jouw eigen school en teken verschillende situaties uit de les in de vakjes. Zet onder de tekeningetjes kort een beschrijvende tekst over wat er op het tekeningetje te zien is.

Neurobiologie

Leraar De Vreede stuurt Jona, Elin en Lucas naar een neurobioloog om te ontrafelen hoe hersenen werken als het gaat om herinneringen.

Opdracht

Hoe werken de hersenen? Wat is neurobiologie?

Verdiep je in het onderwerp en bedenk vragen die je zou kunnen stellen aan een neurobioloog. Bespreek de bedachte onderwerpen met je docent en probeer je vragen vervolgens echt te stellen aan een deskundige, net zoals Jona, Elin en Lucas hebben gedaan. Maak met alle kennis die je opdoet een blog die op de schoolsite komt te staan. Je kunt er eventueel ook voor kiezen om, op je school, een inspirerende Ted-talk over het onderwerp te houden. Zoek daarvoor uit wat een Ted-talk is en hoe het in elkaar zit.

DNA-databank

Met behulp van DNA is het mogelijk om familie-relaties te ontdekken die eerder verborgen bleven. Hoe werkt DNA en wat is het nut van een DNA-databank?

Opdracht

Ga op zoek naar de werking van DNA en de functie van DNA-databanken. Maak met de verzamelde gegevens een werkstuk in een vorm die je zelf kiest. Vergeet niet om je eigen mening te vermelden over de vraag of het gebruik van DNA een zegen of juist een last is.

Koken

De oma van Jona wil *latkes* maken, dat zijn aardappelkoekjes. Deze worden vooral tijdens het Chanoekafeest gegeten.

Opdracht

Zoek het recept van latkes op in een kookboek of op internet. Verzamel de ingrediënten en maak latkes.

Tip

Vraag eerst toestemming aan een volwassene. De latkes moeten in hete olie worden gebakken. Doe dat heel voorzichtig of onder begeleiding van een volwassene!

Tip 2

Als je de latkes gaat eten, hoor je natuurlijk wel iets te kunnen vertellen over het Chanoekafeest waar ze bij horen. Verdiep je daar dus in.

Namenmonument

Het Namenmonument in Amsterdam is gebouwd ter nagedachtenis aan de vele Nederlandse slachtoffers van de Holocaust. Niet alleen Joodse namen staan vermeld, ook die van de leden van de Sinti- en Romavolkeren die door de Duitsers om het leven werden gebracht.

Opdracht

Zoek informatie over de bouw van het monument, de ontstaansgeschiedenis, het aantal namen en andere wetenswaardigheden van het monument.

Ga ook naar de app van de NOS waarmee je verhalen achter de namen kunt horen. Je vindt de app [hier](#).

Maak met de verhalen en de gegevens die je hebt verzameld een informatieve presentatie voor je klasgenoten. Laat in de presentatie ook blijken wat het belang is van het monument voor nabestaanden van de slachtoffers.

Amsterdamse school – bouwstijlen

Jona wordt enthousiast van de bouwstijl *Amsterdamse School*. Hij wil misschien wel architect worden!

Ken jij enkele bouwstijlen en hun kenmerken?

Opdracht

Zoek informatie over vier verschillende bouwstijlen die je regelmatig in Nederland kunt tegenkomen. Neem een groot vel papier en verdeel het in vier kwarten. Werk in elk kwart een specifieke bouwstijl uit. Vergeet niet om ook afbeeldingen in je presentatie te verwerken.

De muziek van Jona

Jona houdt van pianomuziek. Vooral van dat van *Ludovico Einaudi*, van *Philip Glass* en *Keith Jarrett*.

Opdracht

Zoek de volgende muziekstukken op. Luister ze helemaal af en breng schriftelijk onder woorden wat je ervan vindt

Ludovico Einaudi – [Elegy for the Arctic](#)

Philip Glass – [Metamorphosis](#) (door Lavinia Meijer)

Keith Jarrett – [Things ain't what they used to be](#)

Voor de docent

Bij dit boek past ook een accent op Jiddische muziek. Speel één of meer muziekstukken en laat uw leerlingen voelen en horen wat de muziek teweegbrengt.

Afronding

Ter afronding van het project rond *Jona* kunt u een dag(deel) inroosteren om de leerlingen hun gemaakte werk te laten presenteren. Het is leuk om daarvoor ook andere leerlingen, ouders, familie en vrienden uit te nodigen. Als de latkes zijn gemaakt, worden die hier natuurlijk bij gepresenteerd onder het luisteren naar enkele muziekstukken uit de opdrachten.

Het zou leuk zijn als er in de school of het lokaal een (semi-) permanente plek voor het werk van de leerlingen ingeruimd wordt.

Boekmenu VO

Kies één van onderstaande opdrachten en voer hem uit bij het door jou gelezen boek.

Mindmap

- Maak een uitgebreide mindmap bij het boek dat je hebt gelezen.
-

Recensie

Schrijf een recensie van het boek, die zo in de schoolkrant kan.

Nieuw einde

Schrijf een nieuw einde aan het verhaal dat je hebt gelezen.

Typerende Quotes

Noteer op het bijgevoegde formulier vier quotes die de hoofdpersoon uit het boek typeren.

Brief aan de schrijver

Schrijf een brief aan de schrijver van het boek waarin je hem minstens drie vragen stelt.

Stripverhaal

Maak een stripverhaal bij een bepaalde scène uit het boek. Gebruik minstens vier plaatjes.

Wanted-poster

Maak een 'Wanted-poster' van degene die je het meest onaangenaam vond in het boek. Vermeld wel waarom hij/zij wordt gezocht.

Karakterbiografie

Maak met behulp van het bijgevoegde formulier een karakterbiografie van de hoofdpersoon.

Karakter-analyse

